

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 461/11
20.01.2012. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Снежане Живковић, председника већа, Олге Ђуричић и Снежане Андрејевић, чланова већа, са саветником суда Радојком Маринковић, као записничарем, одлучујући по захтеву Р.ц.о. П, који је поднет преко пуномоћника Ђ.Д, адвоката из П, за преиспитивање судске одлуке – пресуде Управног суда I-1 У 6612/10 (2009) од 12.05.2011. године, уз учешће Т. ад – у стечају, П, кога заступа стечајни управник Агенције за приватизацију – Центра за спровођење стечајева Београд, М.П. власник Агенције за пружање осталих правних услуга и послове стечајног управника из К, Дирекције за реституцију Републике Србије, Београд, и Републике Србије, коју заступа Републички јавни правобранилац, у предмету враћања имовине, у нејавној седници већа одржаној дана 20.01.2012. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев се ОДБИЈА.

Образложење

Побијаном пресудом уважена је тужба тужиоца Т. ад – у стечају из П. и поништено решење Дирекције за реституцију Републике Србије број 146-03-46-00-00527/08 од 08.12.2008. године. Поништеним решењем Дирекције за реституцију од 08.12.2008. године, ставом првим диспозитива је одлучено да се усваја захтев, враћа имовина и утврђује право својине Р.ц.о. П, из П. на имовини одузетој решењем Комисије за национализацију НО Општине Панчево број Н 48/59 од 28.08.1959. године као раније власништво Р.ц.о. П. и то на: а) згради у улици Змај Јовиној број 4 у Панчеву, на кп.бр.2797, уписаној у ЗКУЛ 1602 КО Панчево, као кућа са двориштем у граду, власништво Републике Србије са правом коришћења ТП на велико Т. чији је правни следбеник ДП Т. П.; б) грађевинском земљишту на кп. топ. бр. 2797 КО Панчево у површини од 8 ари и 18м² уписаном у ЗКУЛ 1602 КО Панчево као државна својина Републике Србије са правом коришћења ТП на велико Т, чији је правни следбеник ДП Т. П.; ставом другим диспозитива обавезана је Република Србија као власник и ДП Т.П. као корисник да Р.ц.о. П. предају у својину и државину непокретности из става првог а) и б) диспозитива овог решења даном наступања извршности овог решења под претњом принудног извршења, а ставом трећим диспозитива наложено је органу надлежном за упис права на непокретностима да на основу овог решења изврши упис права својине у корист Р.ц.о. П. на непокретностима из става првог диспозитива овог решења у јавне књиге у којима се врши упис права на непокретностима. Ставом четвртим диспозитива одлучено је да ће на основу овог решења орган надлежан за упис права на непокретностима извршити брисање свих хипотекарних терета забележених у било чију корист на непокретностима из става 1. диспозитива овог решења, док је ставом петим диспозитива донета одлука да свака странка сноси своје трошкове.

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде Управног суда, који је поднет због повреде материјалног закона, повреде правила поступка и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, подносилац истиче да су повређена његова законска права, јер је том пресудом доведена у питање одлука Дирекције за реституцију на основу које се укњижио а затим и преузео посед на згради у П, ..., коју одржава и користи као власник од 24.09.2009. године до данашњег дана. Сматра да процесни недостатак, на који се указује у разлозима пресуде, да уређени захтев од 04.08.2008. године, није потписан, није од утицаја на правилно решавање ове управне ствари, мада је ова омашка исправљена и захтев по коме је поступано је потписан 06.09.2011. године. Наводи да Управни суд није ценио наводе из одговора на тужбу да је споран статус тужиоца у време подношења тужбе, јер је у стечају од 11.06.2010. године, као и његова легитимација за вођење спора обзиром да предметна непокретност није ушла у друштвени капитал овог предузећа у поступку приватизације. Сматра да је погрешно и пристрасно тумачење суда о чињеницама да ли је објекат дат тужиоцу уз накнаду, јер из решења СО Панчево од 08.05.1965. године произилази да је пренос права коришћења на спорном објекту извршен без накнаде, а како је тужиоцу објекат дала на коришћење Општина Панчево, то само накнада општини може да се подведе под члан 10. Закона о реституцији, али не и накнада коју је по том решењу стичалац обавезан да на име рефундације средстава плати ранијем кориснику. Указује да је објекат у својим габаритима у идентичном стању као и када је одузет, да су адаптације на које се тужилац позива користиле његовом помошћу и да су у потпуности употребљене и коришћене у потпуности амортизоване. Чак и да постоје неке

комфору и да су у периоду употребе и коришћења у потпуности амортизоване. Надаље, наводи да је спорни објекат заштићен законом као споменик културе због чега није ни било могуће мењати његове габарите, дозиђивати и слично. Сматра да се враћањем ове имовине не нарушава битно економска одрживост и функционалност тужиоца ДП Т. јер је до враћања имовине у задњих неколико година он користио само мали број просторија у том објекту. Такође, наводи да није спорно да је саграђен нови објекат на рубу парцеле у току 2004. године, али да тај објекат није изградио тужилац својим средствима, већ незаконито Т.Д, адвокат из П. искључиво својим средствима, да ово лице пред Општинским судом у Панчеву води спор ради утврђења права својине на том објекту који још увек није окончан, али је у изгледу споразумно решавање овог питања између подносиоца захтева и Т.Д, те да правна судбина изграђеног објекта није релевантна за предмет поступка реституције. Налази да су неосновани и наводи из побијане пресуде да у оспореном решењу непокретности нису јасно означене с обзиром на стари и нови премер, јер су ознаке парцела и непокретности из оспореног решења биле довољне за укњижбу решења о реституцији у земљишним књигама, након чега је следио поступак преноса у катастар по службеној дужности на основу излагања и упис Р.ц.о. у катастар у новоформирани лист непокретности. Оспорава наводе из побијане пресуде да оспорено решење не садржи довољно образложене разлоге у смислу члана 11. Закона о реституцији, јер тужилац у објектима који су предмет реституције није обављао трговачку делатност за коју је регистрован, а у поступку пред Дирекцијом није се позивао нити је пружио доказе на околности да би враћање непокретности битно нарушило његову економску одрживост и функционалност. Сматра да је побијаном пресудом Управни суд омогућио тужиоцу да након спроведеног поступка и доношења решења о реституцији износи нове доказе и позива се на своја улагања, што је у супротности са Законом о општем управном поступку. Указује да су сви докази битни за доношење одлуке у поступку реституције били доступни Управном суду приликом одлучивања, али их суд није уважио. Тиме је повредио и право на правично суђење из члана 6. Европске конвенције о људским правима и слободама и оштетио подносиоца захтева који је сада спречен да сређује враћену имовину и користи је за своје потребе. Предлаже да Врховни касациони суд уважи захтев и укине или преиначи побијану пресуду. Дирекција за реституцију Републике Србије у датом одговору на захтев остаје у свему при оспореном решењу, налазећи да су примедбе и налози суда дати у побијаној пресуди неосновани. Предлаже да суд преиначи побијану пресуду и потврди решење Дирекције за реституцију од 08.12.2008. године као правилно и на закону засновано.

Противна странка, Т. ад у стечају из П. у одговору на захтев за преиспитивање побијане одлуке Управног суда, налази да је донета пресуда у свему правилна и на закону заснована и предлаже да суд захтев одбије као неоснован.

Републици Србији је преко законског заступника, Републичког јавног правобранилаштва достављен захтев на одговор, али у датом року овај одговор није достављен суду.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Сл. гласник РС" број 111/09), Врховни касациони суд је нашао:

Захтев није основан.

Из списка предмета Управног суда произилази да је побијаном пресудом I-1 У 6612/10 (2009) од 12.05.2011. године, уважена тужба тужиоца Т. ад – у стечају, П. и поништено решење Дирекције за реституцију Републике Србије број 146-03-46-00-00527/08 од 08.12.2008. године о враћању имовине и утврђивању права својине Р.ц.о. П. на имовини ближе описаној у ставу првом диспозитива тог решења, јер су у поступку који је претходио његовом доношењу учињене повреде правила поступања које су од утицаја на решење ствари, а чињенично стање још увек није правилно и потпуно утврђено да би материјално право могло да буде правилно примењено. Оцењујући законитост оспореног решења Управни суд је нашао да је тужени орган, Дирекција за реституцију Републике Србије, поступала по захтеву који није потписан од стране овлашћеног лица подносиоца или његовог пуномоћника, да је овај недостатак тужени био у обавези да отклони у смислу члана 58. Закона о општем управном поступку, а како то није учинио повредио је правила поступања која су од утицаја на решење ствари. Надаље, непотпуно су утврђене одлучне чињенице за оцену да ли је објекат који је предмет реституције стечен без накнаде у смислу правилне примене члана 7. Закона о реституцији, јер у поступку није утврђено какав је однос између износа од 14.890.482,00 динара и тржишне цене у време преноса права коришћења на имовини која је дата 1965. године правном претходнику тужиоца јер би се само уколико би овај износ био незнатан у односу на тржишну цену објекта у време преноса могло сматрати да је објекат стечен без накнаде. Надаље, према оцени Управног суда, у поступку је било потребно да се, ради правилне примене одредбе члана 10. став 1. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, утврди да ли се објекат налази у приближно истом облику и стању у ком је био у време одузимања не само у погледу спољњег изгледа, већ и у каквом се стању налази у односу на време одузимања односно давања на коришћење правном претходнику тужиоца, те колика је тржишна цена објекта имајући у виду да тужилац тврди да је уложио знатна средства и обавио велике радове на поткровљу и подруму који су знатно променили стање објекта. Такође, суд налази да у проведеном поступку није утврђено какав је правни режим објекта изграђеног на катастарској парцели 4232 КО Панчево, за који је тужилац приложио грађевинску дозволу из 2002. године и употребну дозволу из 2004. године, јер од ове чињенице зависи правни режим земљишта на коме се он налази а које земљиште је предмет реституције. Поред тога, према налажењу Управног суда оспореним решењем учињене су и повреде правила поступања из члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку, јер решење не садржи довољно образложене разлоге да имовина која је предмет враћања није изузета од враћања у природном облику и да њеним враћањем не би била нарушена економска одрживост и функционалност тужиоца као привредног субјекта по чл. 11. став 2. Закона, да би се могло закључити да су на закону засновани. Према

образложењу побијане пресуде оспорено решење не садржи ни јасно образложење по ком старом и по ком новом премеру је вршена идентификација непокретности које су предмет враћања, већ је тужени орган разлоге о томе дао у одговору на тужбу, чиме није могао да отклони овај недостатак образложења, јер одговор на тужбу није његов саставни део. Поред изнетог, суд је нашао да, иако није спорно у поступку, списи управног предмета треба да садрже и доказе да је Т. ад из П. правни следбеник Т. из П. Са наведених разлога Управни суд је поништио оспорено решење и списе предмета вратио туженом органу како би у поновном поступку поступио по примедбама и правним схватањима суда изнетим у пресуди и донео на закону засновано решење у овој правној ствари.

Испитујући законитост побијане пресуде Врховни касациони суд је након оцене навода захтева, образложења побијане пресуде те увида у достављене списе Управног суда у предмету У. 6612/10 (2009) и списе предмета Дирекције за реституцију Р. Србије 46-00-00527/08, нашао да је Управни суд пресудом I-1 У 6612/10 (2009) од 12.05.2011. године, правилно закључио да су у поступку који је претходио доношењу оспореног решења учињене повреде правила поступања које су од утицаја на правилност и законитост решавања ове управне ствари и да чињенично стање није правилно и потпуно утврђено да би се на основу тих чињеница могло оценити да ли је материјално право правилно примењено. У образложењу побијане пресуде Управни суд је за своју одлуку дао довољне и аргументоване разлоге, детаљно и целовито је оценио наводе тужбе и чињенично стање као и узрочне везе сваке утврђене чињенице и доказа у списима и правилно нашао које чињенице нису утврђене, а одлучне су за правилну примену меродавног Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама. При томе су дате јасне и одређене примедбе и налози туженом органу ради отклањања уочених неправилности у поновљеном поступку. Стога је, по оцени Врховног касационог суда, побијаном пресудом правилно одлучено о законитости оспореног решења, када је исто поништено и предмет враћен туженом на поновни поступак, а разлоге дате у образложењу пресуде у свему као правилне прихвата и овај суд.

Врховни касациони суд је оценио наводе захтева да непотписивање уређеног захтева за враћање имовине од 04.08.2008. године није од утицаја на правилно решавање ове управне ствари, па налази да ови наводи нису основани. Наиме, чланом 23. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама ("Сл. гласник РС" број 46/06), прописано је да се поступак за враћање имовине односно исплату накнаде или обештећења покреће захтевом који се подноси Дирекцији, а према члану 5. став 2. истог Закона прописано је да се права и обавезе из овог закона остварују у складу са законом којим се уређује општи управни поступак ако овим законом није друкчије одређено. Одредбом члана 57. став 2. Закона о општем управном поступку ("Сл. лист СРЈ" бр. 33/97 и 3/02) прописано је да је подносилац дужан да својеручно потпише поднесак. Код наведених законских одредаба, Управни суд је основано закључио да је поступањем по непотписаном захтеву којим је странка покренула поступак тужени орган повредио правила поступања од утицаја на решење ствари. Врховни касациони суд је оценио наводе захтева да је Управни суд, тиме што је у управном спору разматрао наводе тужбе и доказе које тужилац није изнео у управном поступку, поступио супротно Закону о општем управном поступку, те да је учињена повреда права на правично суђење из члана 6. Европске конвенције о људским правима и слободама јер су сви потребни докази били доступни Управном суду при доношењу побијане пресуде, па налази да ови наводи нису основани. Ово из разлога што је одредбом члана 38. Закона о управним споровима ("Сл. лист СРЈ" број 46/96) који је правилно примењен у конкретном случају, прописано, између осталог, да суд решава спор, по правилу, на основу чињеница које су утврђене у управном поступку, те да ће суд поништити пресудом оспорени управни акт уколико нађе да у погледу утврђених чињеница постоји противречност у списима или су оне у битним тачкама непотпуно утврђене. Надаље, право на правично суђење, које је прописано и одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије, представља обавезу суда да образложи одлуку јер свака странка има право да буде упозната са ставовима суда на којима је та одлука заснована, као и обавезу да брижљиво и пажљиво размотри све доказе и ценећи их појединачно и заједно одлучи које ће и због чега чињенице сматрати утврђеним а које и због чега неће. Имајући у виду материјални закон који се има применити у решавању ове управне ствари, Врховни касациони суд налази да је Управни суд у побијаној пресуди поступио сагласно наведеним одредбама Закона о управним споровима, Устава Републике Србије и Европске конвенције о људским правима, јер је испитујући у управном спору законитост оспореног решења побијаном пресудом оценио све изнете наводе, доказе и чињенице утврђене у управном поступку и у образложењу побијане пресуде дао довољне и јасне чињеничне и правне разлоге као и јасне налоге за поступање надлежног органа у њеном извршењу. Врховни касациони суд је оценио и остале наводе захтева, па налази да они код наведеног чињеничног и правног стања ове управне ствари нису од утицаја на другачију оцену законитости побијане пресуде. Ово због тога што се наводи захтева управо односе на питање правилности утврђеног чињеничног стања, те подносилац захтева има право и могућност да ове наводе изнесе у поновљеном поступку пред надлежном Дирекцијом за реституцију Републике Србије.

Са изнетих разлога, налазећи да су наводи захтева неосновани и да не могу довести до другачије одлуке суда по поднетом захтеву, Врховни касациони суд је на основу члана 55. став 1. Закона о управним споровима одлучио као у диспозитиву ове пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ

Записничар

Радојка Маринковић, с.р.

Председник већа- судија

Снежана Живковић, с.р.